

Hi més febles sense febles.
Hi més febles sense febles.
Les drets individuals són
Imprescriptibles, Inalienables
i Inarrestables. El
Legislar la Llibertat béns
pretent de garantir, es co-
metre atentat contra ella. El
Llibertat propi acaba allí
abont comença la llibertat
ajena. Es licit, donchs, al
individu fer tot lo que no
perjudiqui a un altre. La
resignació que predicen
les religions no es més que
la fórmula del engany ab
que's preté perpetuar la
injustícia social en la mon.
Les religions son causes
d' ahorros que vivien de la
cotilla d' admetre capitals en
la terra, assegurant pagar
crecents interessos al ed.

PERIÒDICHI POLÍTICH VERMELL

LA TRAMONTANA
defensa lo principi llibe-
ral més avansat, sense
cessants de cap mena. El
La TRAMONTANA es catò-
lica de totos los re-
ligions, porque totos son
igualmente dolents y de-
pressivos para la dignitat y
la inteligencia humana. El
La TRAMONTANA es política
defensa sempre el més ad-
vanzat contra l' més reaccionari,
y sosté la necessitat
d' una gran reforma social
que transformi l' mode de
ser del productor, en
exodit al capitalista. El
La TRAMONTANA no està
alligada a cap partit, servint
los interessos generals de la
llibertat sense comprometre
si preocupacions de cap mena.

La salut del poble
es la suprema ley

La TRAMONTANA es lo periòdich que 's publica en idioma catalá
més avansat en ideas polítichs, religioses y d' economia social.

Lo Treball es la
primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya, 1 pesseta trimestre.— Extranjer, 3
Las inscripciones se pagan por adelantado

ADMINISTRACIÓ: carrer de Ponent, 1, 1.º: BARCELONA
Fals pagos s' admeten libranças del Giro Mótoe, lletres de flall cobro
y sellos de 15 céntims. No s' admeten libranças especiales de periòdichs

PREUS DE VENTA
Número solt, 5 céntims.—Lo exemplars, 1 pes-
eta y 1/2 l' any puntualment cada dia

PETARDOS ELECTORALS

Pel govern conservador
altre petardo ha esclatat;
mes per matar aquets micos
alguna n' inventarán.

SUSCRIPCIÓN

1 FAVOR DELS OBRERS PEREN PERA FER PANNAR LA POR A LA BURGUESIA

Pla. 149/29

Suma anterior
 P. E. 950.— Ferré, S. R. B. 925.— Francisco, labrador. 920.— S. Badia 925.— D. Claudi, 920.— R. Cusidó, 950.— J. Barand, 950.
 — Un anarquista de fora, L.— Varios treballadors, 405.— Una família de Canones que no cobren, 150.— L. F. 925.— A. B. 925.— J. Bonich, 920.— J. Rifa, 950.— A. A. 1.— Delors de solidaritat pels presos, 925.— J. Pujol, de Organys, 925.— D. A. S. 925.— Un anarquista comunista, 950.— Total. 3925
 De Cas Martí de Provensals: R. P. 1.— A. F. 950.— O. F. 925.— Joan Peris, 925.— Total. 3
 Varios obrers del taller de Bou y Moudet. 10 00
 Treballadors de la casa Valls Germans 5
 Obrers d'una obra en construcció del carrer d'Urgell 12 25
 Grupo de S. Martí 7 20
 Llista de Sabadell enviada per A. Company 2
Suma 231 39

Entregades pel repartó d'aquesta setmana 6919 pesetas, que unides a las 120 de la setmana passada, suman 339 19 pesetas entregades a la Comissió repartidora, quedant actualment 12 80 pesetas en nostre poder.

La setmana entrant tancarà la suscripció.

EFFECTES CAPITALISTAS

Tots nostres habituals llegidors coneixerán, al passar la vista per aquest número, que La TRAMONTANA no ha sigut avay impresa en sa casa payral, en l'establiment tipogràfic abont nasqué y del que no n'ha sortit fins que la dalla de la fatalitat ha impossibilitat lo moviment d'aquells muscles de ferro; ha paralitzat la circulació de la sanch per sas venas, representades pels embarrats que donavan moviment a las máquinas; ha anulat sas facultats intelectuales que á tan alt punt havian sapigut colocar l'art de la imprenta á Barcelona, provocant una verdadera revolució en lo gust tipogràfic, que se surtí de la rutina al moment en La Academia, y que després de criticar el ab més mala fe que inteligència los més afamats impressors de Barcelona, fa ja alguns anys que, venuts per aquella valenta iniciativa, no han tingut més remey que adoptar lo sistema que havian tan tomentament bescantat.

Mes ¡ay! á pesar de tanta gloria com per l'art y sos cultivadors sapigué conquistar, lo famós establiment tipogràfic La Academia ha desaparegut del mon dels vius, potser pera probar una vegada més que no es en aquest mon corromput, en aquests societats envidiades que vivim, lo resultat pel més actiu ni pel més inteligent, sino pel més vil, pel més canalla, pel més explotador, en una paraula, encor que sia 'l més burro y 'l més bagarro.

Nosaltres haviam entrat á La Academia al plantarse l'establiment fa catorze ó quinze anys; en ell desenrollarem nostras idees aplicadas al art; allí comensarem nostras vida periodistica fa prop de dotze anys; allí havem vita desapareix d'entre la vius á nostre mestre Rafael Farga y á nostre amic lo burgés Ullestres; no es extrany donchs que quan dimars á la nit se tingué que dir á tote los treballadors que la casa *pleyeres ferndament*, las llágrimas nos rinyessou als ulls junt ab las de la xerxantans d'obers que quedavan sense leyra de un modo tan impensat y per causes tan tristes, y que al agalar la ploma pera donar forma á aquest número, lo primer que 'ns ha seudit es dedicar un recort á aquell establiment en lo qual se sapigué posar á tanta altura l'art tipogràfic com se consagrà sempre 'l més gran respecte á la dignitat del obrer.

Y com en las qüestions de carácter económic que l'han fet desapareixe nos es vedat l'entrarri, tanquem aquest desahogo de nostre oprinit cor assegurant á nostres lectors que, per lo que valga nostre saber en l'art de la imprenta, le rém que las condicions materiales de La TRA-

MONTANA no desmereixin may de las manifestadas en nostras columnas mentres aquest periódic ha sortit de la reputadissima tipografia La Academia.

LAS ELECCIONS DE TARRASA

En nostras *Questions Socials*, al parlar del sufragi universal, sostenim que mentres l'elector no estiga en bonas condicions económicas, no tindrà may independéncia pera emetre 'l vot, y de consegüent no poden acceptarse, per aquest motiu, com á bonas del tot las resultancias del sufragi universal.

Y las eleccions que 'l diumenje passat van ferse en lo districte electoral de Tarrasa proban de ple á ple nostra afirmació.

Lluytavan allí: apoyat pel govern, lo fabricant Sedó; patrocinat pels republicans, lo senyor Jover. Lo primer es un dels més grossos caciques, no ja d'aquell districte, sino de la provincia de Barcelona. Poseheix una immensa lortana acaparada ab la suor dels treballadors, y ja está dit tot; avay qui té molt diner se fa amo de tot lo que vol.

Lo segon no té més recomanació que un nom honrat y una idea progressiva relativament á la sostinguda per son contrincant.

Lo districte de Tarrasa, que 'l forman principalment aquesta ciutat, Rubí y Olesa, es eminentment avansat, abundanthi l'element republicá y 'l socialista més radical. Ab tals elements, la derrota d'un conservador, d'un monárquich, tenis de resultar tan desastrosa com la que á Gracia va tenir en Puig y Valls.

Pero á Olesa en Sedó es l'amo de la fábrica coneguda per *Cas Broquetas*; en Sedó té en aquell districte molta gent que dependeix d'ell, ó sia, que treballa per ell; en Sedó, ó sos majordoms y delegats, poden en un moment donat deixar sense pa á moltas familias d'aquells encontorns, y al arribar á una elecció, naturalment, no 's tenen pas de desperdicar tals *recursos electorals*, y, vaja, que á conseqüencia d'aixó varios republicans més ó menos d'ocasió, devant l'amenaça de perdre 'l jornal, votavan al candidat monárquich, ab una espontaneitat comparable tant sols á la que experimentarían si 'ls obliguessin á donar cops de cap contra la paret.

Y pot dirse per aixó que 'ls que tal han fet sigan traydors á sas idees ni que reneugin de son partit! Per nosaltres, no.

Lo que hi ha senyalament es que, com la primera necessitat es viure, lo qui votant en favor de sas conviccions sab que 's quedarà de moment sense medis de subsistir, abdicades de tot pera continuar vivint, y votaria, no dich jo á n' en Sedó, per més conservador que sia, sino encara que los al moro Mussa ó al mateix dimoni que pogués venir en persona, si dimonis hi baguessin.

No abominem nosaltres del sufragi universal, porque sabem que es un adelanto; pero sabem que será sempre una farsa mentres lo treballador no estiga en condicions económicas que li donguin completa independéncia, com s'ha demostrat ja una vegada més ab las eleccions que 'l diumenje passat se leren en lo districte de Tarrasa.

LO PERIODISME BURGÉS

Al acostarse 'l 1.er de Maig d'aquest any, varios periódics de Madrid, y molt especialment *El Imparcial* y *El Liberal*, prometeren á sos lectors portar á terme una especie d'informació sobre la qüestió obrera desde sas columnas, dient que recollirian autorizadas opinions de socialistas y anarquistas per medi d'*interviews* lo primer de dits periódics, y 'l segon que publicaria trballs deguts á la ploma de notables escriptors obrers y burgesos.

Donchs lo; ha passat lo 1.er de Maig y ni un ni altre dels citats periódics ha cumplert sas paraula, ab la circumstancia agravant d'haver

faltat á ella no per cap impossibilitat material de cumplirla ni molt menos, sino porque *expresamente* han volgut faltarhi.

En efecte; per lo que á Barcelona toca, podem assegurar que tant *El Imparcial* com *El Liberal* tenian d'escriptors obrers autorizadas opinions, en llarchas *interviews* lo primer, y en varios articles lo segon, escrits per cert alguns robant las horas al Jocsans pera satisfer lo que ab tanta insisténcia se sollicitava.

Qué pot haver influít, donchs, pera que una vegada obtingut lo que al públich s'havia promés, no se li dongues á conèixer? Per nosaltres la resposta es ben senzilla: ignorants los escriptors burgesos, y més las empresas periodísticas, de las aspiracions de la classe treballadora, y sobre tot d'aquella part que professa idees anarquistas, que tant poch coneixen y tan malament jutjan sos detractors, al sollicitar opinions y trballs dels que professan la teoria del *as gubers* havien sens dubte cregut que s'toparian ab una tipos com ells presentant á sos lectors, aixó es, ignorants, orgullosos, tontos, sens idees ben determinadas, y per fi de festa partidaris rabiosos del dinamitarisme á la menuda. Y per aixó sollicitaren sas opinions. Qué més bonich pel periodisme rastret, adúlter y aburgessat, que posar en ridicul en sas mateixas columnas als *en/ants terribles* dels anarquisme?

A tal objecte, donchs, demanaren aquestas opinions y aquestos articles.

Pero ¡oh dolor! quan en son poder estigueren las quartillas del *interviewador* ó del articulista obrer, llavors las empresas periodísticas, la *burgues del obrer de la intellegencia*, caygué de son burro y s'adoná que aquells trballs estavan plens de sana doctrina y que per cap cantó se deixavan veure las barbaritats somiadas per las que s'havian sollicitat aquell trballs. Y llavors confosos, aturdits, veyent las empresas periodísticas *esmentadas* que ab la publicació de lo sollicitat lo que 's faria seria no petia propaganda en favor del anarquisme desde sas propias columnas, ab una unanimitat de miras que los descubreix, resolgueren *cutar por lo sano*, y tenintlos molt sense caydués las promesas fetas al públich, faltaren á ellas quan precisament tenian ja 'l medi de cumplirlas en sas mans, y no publicaren ni *El Imparcial* las opinions de anarquistas, ni *El Liberal* los articles que havia sollicitat.

Mes no 's pensin per aixó aquells periódics que tan malament han fet quedar á sos representants de Barcelona en particular y que tant han faltat ells al públich en general, que 'ls trballs confeccionats pels escriptors obrers hajan sigut del tot perduts ni que hajan resultat completament inútils.

Nosaltres nos los havem procurat, y 'ls publicarem en nostras columnas, en castellá mateix tal com foren escrits, y aixó se veurá una vegada més la imparcialitat d'aquest *Imparcial* y 'l liberalisme d'aquest *Liberal* abont arribada, y si son nostras opinions ben fundadas al esbrinar lo motiu pel qual los aburgessats periódics á que fem referéncia no han volgut publicar luego lo que ab tanta insisténcia demanaren primer.

No publicarem las *interviews* del *Imparcial* porque no sent escrits pels propis obrers, podrian dir que las opinions resultan més ó menos acentadas; mes si que publicarem los articles demanats pel *Liberal*, y d'ells se demostraran ja las opinions que podian donarse al altre periódic igualment enredón y adúlter dels poderosos.

La setmana entrant comensarem.

Tarragona 16 de Maig de 1902
 Apreciat director: Teniam en aquesta una societat talca molt important que portaba per nom *Intervent*

Gèrera, sostenia seules per noya i noyes i havia arribat a reunir més de 500 socors. Donchs les escautades començaren a treballar per sota m' però desbaratar tan béla associació, i arribaren fins a prometre i cumplir als pares de noyes ó noyes que anaràn a la escola laica, que si las trayen d' ella ella abarcaràn la mensualitat de son filla en qualsevolga colègi que volguessin ferlos anar. Aixís austraguen una vintena d' alumnes de las escolás laicas, y arribaren la guerra contra ellas fins arribar a matarlas.

Pero vetequí que aixís que han tingut morta aquella corporació, han fet dir als noyes quina mensualitat pagavan les escautades, que ara se declaraven en l'altre del pagu, y que qui volgués fer anar los noys a estudi tenia de pagarlos ell, y qui no pagui al carrer.

Los está molt ben empelat als carregarats que per unes quantas pessetas abandonaren la escola laica. També tenim per aquí unes senyoras que 's diuen de la Caritat Cristiana y reparten alguna friolera entre necessitats, pero antea 's enteren de si l'home de la casa es liberal y si va a missa, y si es el primer ó no fa lo segun, no 's a corren ni que 's morís de fum, servint las pregondas carlates no més que per quatre fanfúchis.

A. D.

CARTA DESCLOSA

Apreciadíssima Marta:
He rebut la teva carta y creu, noya, m' ha estranyat veure que tot de bon pagat de mi ton amor s' aparta. M' has deixat sense consell, y com hi ha deu que a mi m' dol que m' deixis al tal orgull i que te agafa menty al ventrem i ull esquerrat que injustament a la acabat nostre llarguissim festiu! Per un mussell i Trapacer! Vejas de quina manera acaba nostre amor pur! Ma venjança... que ho juré seré fer, bastant fern. Com s'ó, noya: moit te qui eta, al sol treuré tos drapets y al tel cost li dire, que 't put un bon tros l'ald y que al coll tens humors frets, que 's molt bruta, gollit deixada, que no passas may bugada, que surta de casa de nit, y que a sota del teu lilt hi fa la borra sa estada. Y al acab pots estranyar com t' he trogut estimar sent com sis passa tan bona, prou que ho sabe, que cap més dona he trobat per festejar.

CONTESTACIÓ

Inoportable Pepet:
Veig ben clar que 's un simplet y creu, noya, que ho escrit sempre d' haverlo llegit. T' he clavet en lloch secret. Has quedat sense consell y m' has tret los draps al sol! No sigas simplet, llanot, potes encar no has conegut que alenteix d' aquell mussell me fa flashic hi ten nos hont mandotgullies hi fa, y al veure que sempre tens lat negra calaix y dents, si d' aprop meu no te n' vas, calch en basca. Trapacer! al meu cost fas sabó i lilt; bones, perquè no li has dit altres coses que jo sé. Que parles com los de Reus que sempre t' ausen los peus, y sovint la haba t' out, que no poras may un cles y que hi 's millor a nos teus. Que al estil d' altres poetas fas romanços y quartetas, xarada, algun sonet y tan ventrell y jay broret! Jesta tan tip de moxetats!
Potar te sense fatich al llegir lo que jo t' dirch cosa -- té, perquè 's volat!-- Animal! que no ho sabes que jo m' creya que erats rich!

M. Mazon.

Bona, pero bona, es la barrabandada electoral que 's conservadors preparan en lo districte de Terrasa. Allí, segons totes las veus autorizadas, segons lo testimoni de tots los que ho varen veure y tocar, lo candidat republica va guanyar per 604 vots de majoria.

Donchs be, segons han comensat a atrevir-se a dir alguns periódichs conservadors, lo candidat ministerial resultaria guanyant per 535 v. i més que son contrari. Resultat: 604 vots de resta y 536 de suma, total 940 d' estafa, tupidada, sinceritat electoral, etcetra, etc.

Noaltrés nos alegrém d' aquest resultat, y per ell, si resulta, no deixárem d' aplaudir ab entusiasme als conservadors.

Los preterim mil vegadas que 's presentin desvergonyits, tiránichs, immorals, en una paraula, tal com son, no pas que 'ns vinguin ab las manganillas ó ayamadors de las fleys ni altres tupidadas per l' estel.

Aixís se manifesta millor, fins pels més topes, que la decencia del partit que ocupa 'l poder es com los escrupols del pare Gargall...

Que 's menja 's este a gratas.

La esquadra espanyola ja ha servit d' algo en lo port de Barcelona. Ha servit... pera fer salvar los dias que fugan anyo lo rey menut y son avi lo rey marit de la que fou destronada l' any 98.

No podrán negar ara 's los conservadors que la esquadra ha vingut a espantar.

Quan menas als penes de dintre 'l port. Y com a conseqüencia de la por que tenian altres penes grossas.

Una futralada de mils de pessetas en premia s' anuncia per las proximas carreras de caballa de Barcelona.

Aquí abont tanta gent no pot menjar, res més just que destinar moit de diner a fer correr 's animals dels richs.

Aixís resultan las carreras una eleonadissima animalada.

Se coneix que estém en plena primavera. Alguns militars de Madrid han agafat la dignitat per las fúllas, com si la dignitat fos un rave, y n' han armat una de Sant Quintí contra alguns directores de periódichs que 's havien dit algo que no era del agrado dels fills de Marie, arribant a concertarse per tal motiu un reguizell de desafios, que atortunadament en lloch d' acabar al camp del honor han anat a parar casi tots a la fonda, ó al aixecament d' una acta de las que posan pedasso als descuets de la fatiutat.

Vaja, aliviarse, y fins a un altre. Que ja es bo en aquestes temps tan tristos que correm que n' passi alguna de divertida.

Lo govern de las conservas tracta de fer un empréstat de 90 milions de pessetas.

¡Sorcorro!

Per més que ben mirat, res més bonich que enmaltellar diners que tingan de pagar altres.

¡Qui pogués ser ministre, eorar que no més fos mes que de casa seva!

En passant un apuro, venga fer un empréstat, y que 'l paguin los vehins.

Segons nos fa saber lo carcondissim Correu Catalá, alguns laborants d' estampada del pla de Barcelona pensan dirigir-se al govern, y a las Cortis y tot si convé, a fi de que ampari la llibertat del treball, abans l' atropellament dels huelguistas.

Y donchs, honorables explotadors, penca no 'n tenu prous ab las ciudadadas d' aquestos dias y las hasanyas padronats y policíacas que han fet passar tante obrers per la casa de tots del carrer d' Amalia! Es que a pesar de totas vostres coaccions e indignitats temés encara perdre la huelga!

¡Pobreta! Que 's fusellin unas quantas dotzenas de treballadors pera donarlos gast.

Están molt tristos y aixís recobrarían la alegría. Y podrian continuar més tranquilament escanyant al próxim per l' amor de Deu.

Un recaudador de contribucions de Sabadell ha desaparegut just ab los diners que conservava en son poder.

Y ja no cal alegar que aquest conservador no ha caygut a las mans de l' autoritat!

¡Infelís d' ell si en lloch de dedicarse a conservar, lo dels altres, arriba a exercir de huelguista obrer!

Occupants d' un informe que tenen de fer tres metjes designats pel governador de Madrid pera legalisar la jubilació d' una mestra de primera ensenyansa, y per quin document 's ha exigít a la pobre dona la friolera de 1.500 rals, un diari de la vida del os publica un article baix lo títol de Dinamita oficial.

Y no cregui 'l colega que 's aixó hagi fet cap descubriment.

Lo qui més y 'l qui menos, a Espanya ja sab tothom que la pitjor dinamita es la oficial.

Y 's potados que causan més estragos los disparats desde la dinamitera del poder.

La Comissió de Governació de nostre Ajuntament, ha acordat destinar 12.000 pessetas dels fons municipals pera subvencionar la professió de Corpus d' aquest any.

Si 's catòlics volen funcions místicas pel seu gust, lo menos que se 's pot exigir es que se las paguin. Pero no senyor, la gran qüestió per ell es fer xirinosas piadosas pagant los altres, encor que 's diners pagan venir dels librepensadors, com tenen de venirli forosament sortint del comu.

Y encara voldrán negar los catòlics que se religió tiranisa!

Ca, jo gust que 's dona aixó d' ajudar a pagar ceremonias en las que no creyém ni pel ferrol!

Un diputat, monárquich y tot, ha tingut l' atreviment d' occuparse a las Cortis de las economias que s' podrian fer en lo ministeri de la Guerra reduhint l' exercit.

¡Ingrat! Aixís oblidas als quins han fet lo caldo gras de la olla monárquica!

Pero no hi ha que espantar-se. Ja surt luego 'l govern a defensar las espansa.

Naturalment. Com en lo joch de la política ja fa tempo que aquest roll es trunto...

Totes los aspirants a ferros felissos procuran arrepelgarse pera cantarnos las quaranta desde el poder.

Es ja cosa fetá que l' Ajuntament de Barcelona se gasta sis mil duros tres rodons pera comprar unas animals.

Vaja, que aném millor que voldem.

Diners per las carreras de caballa, diners pera comprar bestias, diners per professons, y en tant los colegis municipals instalats de qualsevolga manera, y en condicions més de pogaerhi recullir alguna enfermetat infecciosa que d' anarbi a apendre cosa de gran profit.

Y aquestas son las classes superiores y las que diuen que pera arribar a ellas los obrers hom de instruirnos!

¡Com? ¡Janat a las professons y fent salivera en dias de carreras de caballa!

La aristocracia madrilenya va agafant gran afició al joch de pilota, sent ja dos los establiments que s' han plantat de joch a la capital d' Espanya pera dedicarse a aquesta classe de diversions, que s' veuen cada dia més conregudes per lo més florit y granat de la ayxa lla/fa de Madrid.

Me sembla molt bé.

Del mateix modo que qui no pot beure té de consolar-se moltas vegadas ensumant lo tap, també es natural que qui no pot jugar a pilota vagi a recrearse mirant a altres com la fan corre.

Nostre apreciat colega de Madrid Las Dominicas del Librepensamiento, publica en son darrer numero una allocució als librepensadors espanyols y la convocatoria del Congrés universal librepensador que s' reunirà en la capital d' Espanya lo dia 12 d' Octubre d' aquest any, quet centenari del moment históric en que Colón descubria un nou mon en mitj de las inmensitats del Océo.

Lo citat Congrés s' ocupará del següent Qüestionari, que no deita de ser importantissim:

PRINCIPALS

1. El ideal cristiano y el ideal moderno.
2. Opusición entre el catolicismo y el cristianismo.
3. Incompatibilidad del catolicismo con la vida moderna.
 - a) Con la ciencia.
 - b) Con la moral positiva.
 - c) Con el estado republicano y aun con el regimen constitucional.
 - d) Con la nueva organizacion social. Vana pretension de querer conciliar el catolicismo con el socialismo.
 - e) Con el arte.
 - f) Con la vida económica.
4. Medios mas eficaces y rapidos de purificar la vida moderna del virus catolico.
 - a) En la enseñanza elemental lisa.
 - b) En la política: separación de la Iglesia y el Estado. Desaprobación del dogmatismo teológico en Filipinas, y de toda clase de misticos religioza.
 - c) En la vida social: extirpación del estado sacerdotal y de las instituciones monásticas.
 - d) En la administración pública: laicismo de los establecimientos de beneficencia, de instrucción, de corrección, y de toda clase de instituciones militares ó civiles que dependan del Estado, de la provincia ó del municipio.
 - e) En los actos civiles: registro permanente civil.

HISTORIA

5. Historia de la emancipación de la conciencia. Participación que en ella ha tomado la masonería. Mision que corresponde realizar esta a la orden masonica.

- 6. Proceso de los ideas librepensadores en España: Anteo de los árabes. Durante los árabes. En la Edad Media. En el siglo pasado. En la actualidad.
- 7. Obstáculos opuestos por la vana ciencia teológica a la ciencia positiva de Coidn. Consejo de Liebas. Junta de Salamanca.
- 8. Influencia del descubrimiento de América en la emancipación del pensamiento. Los puritanos: la República norteamericana; Méjico y sus leyes de Reforma; las demás repúblicas Iberoamericanas.

III

ORGANIZACIÓN

- 9. Exposición del estado de cada país en relación con el libre pensamiento. Metodología de las fuerzas clericales y librepensadoras.
- 10. Federación universal de librepensadores. Discusión del reglamento vigente.
- 11. Federación de librepensadores Iberoamericanos. Organización y sostenimiento de la enseñanza laica.

Lo diumenjo passat a Terrassa ne passaren de molt crespas ab las eleccions.

Varios fabricantes havian amenassat a sos obrers pel cas que no votessin al senyor donat unas candidaturas, quin paper se diferenciava bastant de las contrarias, advertintlos de passio que 's interventors monárquics los vigilarian al acte de votar.

Devant de tals coaccions (fentlas lo burges may las ven la autoritat), molts treballadors no tingueren molt remey que votar ab papeleta monárquica, pero al ferse l'escrutini resultaren algunas dotzenas de papeletas Sedó que tenian aquest nom boerrat y substituït pel del candidat republicà, degut a quina circumstancia se quedaren los monárquics de Terrassa ab un pam de nas.

Que per molts anys. Y aixis los successos sempre y en totes las qüestions quan volen enganyar als treballadors.

Lo dilluns d'aquesta setmana foren posats en llibertat los companys de Reus que per suposat delicte de impremta los han tingut tancats fins ben passat lo 1.º de Maig, a fi de que anés fugint la por del cos de la burgesia guaxeta.

També a Barcelona han tornat a trepitjar los carrers comi totis los obrers que foren engarjolats poch abans del dia primer, a aquest mes.

Poden començar a anarse quedant tranquils los obrers (si no están en huelga), que la por ja va fugint del cos de sos estira-cordetas.

La Guerra Social se veu que ha perdut l'orems ab los brillants resultats que son partit ha recullit a Barcelona pel 1.º de Maig, y la setmana passada nos d'edicá un suelta tant poca solta com ple de parlaisa groixudana, segunt que 'l Tivoli va mitj omplis de part de la gent que no cap gué a Novedats en aquella foixa, y pretenint gran éxit per sos reñacions.

Aixó darrer no val la pena de contestarho ni menos parangonar sos actes ab lo nostre. Massa ca se 's estará tot Barcelona, y aquí es difícil enganyar a ningú com a un xinol.

Y respecte a lo de equilibrists, inmodest, embustero y altres mots ab que presté ferinos, consi ti no 'ns donem per agraviats.

Las cosas s'han de pendre segons qui las diu, y sobre tot segons l'estat en que las diu.

Y després dels brillants resultats del partit, es quantió de conciencia aguantari un desahogo.

Compreñem que 'l necessitava, l'ha satisfet, y tan amich com abans.

Lo darrer tiratje que s'ha fet a la tipografia La Academia ha sigut La Mujer en el Cristianismo, del que no s'ha pogut arribar a tirar la cuberta, lo que 'ns farà atarraxar unas quantas dias més la publicació de tan desitjat libre.

Garcia, ópera en quatre actes del mestre Breton, estrenada ab aplauso en lo Liceo. La llegenda del Fra Guit ha proporcionat al autor de Giti Amants un somph. Los quatre actes de la ópera son llarchs, pero no cansos. Números notables: Acte primer.—Coro de una gent del camp y duo entre Witilda y Aldo. Acte segon.—Invocació.—Marxa y concertant final. Acte tercer.—Aria de Aldo.—Duo entre Witilda y Garcia, y la preciosa escena de la tempesta. Acte quart.—Coro.—Ferdinand y 'l terceto final. Dels artistes molt be, la Sra. Tetrazzini (Witilda) y lo Sr. Garull (Garcia). La Sra. Synsenberg (Aldo), Sra. De Garcia, be, Mal, lo Sr. Carobbi.—Los coros y la orquesta, be. La obra la nit del estreno fou dirigida per son autor. Cada un dels números de música citats

anteriorment foren sumament aplaudits. Lo teatre ple de gom a gom.

L'única obra, estrenat en lo NOVEDATS, es una tragedia tant ó més atrevida que Mar y Cel. Se ven en ella obra las passions d' un rey boic que 'l casan per veure si torna al seu primitiu estat. La escena final de la obra es un slich massa patética al fer que 'l hort frengu sa cara ab lo craní de son pare.

Dels artistes de la Metra y la Sra. Bonaplate, Tutau y Estete.

La decoració final es d'efecte.

Agustina de Aragón, estrenada en lo TIVOLI per la companyia que dirigeix J. Romea, no fou rebuda ab tot lo aplaus que esperava y es que ja començat a cassar 's apleudia nacionala posats en música y ridiculicats un slich pera simular via comica.

Anava a parlar del estreno del EL DORADO. En quatre patenas está dit. Artistas del Circo Equiteo en la escena, homes de força, gimnastas, etc. Val més no parlarne, perquè no val res.

VARIETATS

Lo vell que tenint dinys se busca la dona jove ab foras quartas es pobre com lo qui ho pogues ser més.

Puig sa muller com si res ab menos que 's menja un pa, a n' al vell'et fa portar unas d'elloras, tan grosses que... ni duas grans carrossas las podrian arrastrar.

Lo llaut devot que 's creu que per poguó al cel entra 's 'ls de sufrir y dejans y constantment prega a Deu. Tot obrint los ulls no veu que 's que 'l volen enganyar aquestos que seus par dalt del cel'el fan sermons per poguó viure grassos sens la esquena doblegar.

J. T. y H.

Un burot negre de Gracia se permeté insultar al libre pensament desde 'l cubell ahont ningu 'ls pot contestar, y 'l próxim diumenjo varios librepensadors de la vchina vila retan l'escarbat piloter a conferencia pública en lo teatro Principal, carrer de Can Domingo.

Retar a discussió a un mossogó es treball tan perdut com escupir al sol esperant que la salita 'l apaguí.

Anava una sibeca negra d'Olesa ab Son Amo a las mans, y topanes al carrer ab un desllanat mo lo volgué obligar a treure la gorra, y no podentho lograr, l'endemá lo feu compareixe a cal sotje, y ab la ajuda dels mussols que acompanyavan a la sibeca i dia anterior, logr' que 's desaparessan entre cap y coll del heretge, una vintena de misasos de multa y quatre dias de penitencia a la garjola.

Ahont está, sereno del ànima, alló que dibuè de la vostra rutina que os mana perdonar los agravis, sent aixis que ni sabéu respectar los drets a ningú.

Publica El Noticiero, ab gran bombo, la noticia de que una persona caritativa acaba de donar 20.000 duros pera edificar una iglesia a Sant Martí de Provensals.

Falta saber lo nom d'aquest subjecte pera saber com los ha guanyat, y ai es d' aquells fabricants que escatiman un ral diari al obrer que no poden resistir la competencia.

Que ja es vell y aspigut que la caritatius peis sants, en tota ocasió han sigut los pitjors per sos semblants.

Aquell petardo que un confessor de Sevilla va apagar b lo peu a la iglesia de Sant Vicens, ha resultat que estava carregat... ab un dibuix pornogràfic.

Tot s'adelanta. Abans a las iglesias, pera escalfar la devoció, s'hi trobavan sants d'una manera molt miraculosa.

Y ara s'hi van trobant petardos... D'una manera molt estina. Qüestió de gustos.

Lo Jurat de Valencia, Franas, acaba de condemnar a un tal Matias Adelt, frare d'ofici, que equival a dir gandul, per haver assassinat al tesorero de son convent ab ganas de quedarse ab los quartos.

Los hàbita li han valgut de no anar a la guillotina, essent condemnat a cadena perpétua. ¡Bon proporcionador de glorias li havia sortit!

la humanitat en la reverendissima persona de aquest pare assasí!

Havem rebut un altra falla de nostre amich lo mestre laich de Gracia Sr. Cabelles tornant novias pilotas al rector de la parroquia de Cal Joan de la vchina vila, que va tenir la poca latta de ficarse allá ahont no 'l demanavan, y que per ara ne va sortir ab las mans al cap.

Apa, apa; sobre a la carbonera de la fe pera acabar prompte ab tota los escarbatats místics.

M'escrivien de Sort, que ab motiu de la visita en aquell poble del arcabie de la Seu, s'han fet grans festassas, y fins l'alcalde, que presum de molt liberal, s'ha llubit fet arrencar pins dels boscos y plantantlos pel poble y sobre tot per davant de caia missa.

Aplaudeixo al alcalde de Sort. Allá ahont la religió hi vossa, se fa precis lo booch.

Perque denota encara l'estat salvatge de la persona.

Uns ja... cordats catòlics de Berlin s'han dedicat a donarse mutuament unas tals exemples de virtut, que quan vagin malament de cos no patiran pera donarse ajudas.

Lo fet está en mans de tribunals, y com allí tot se fa a lo militar, es fácil que 's castigui a aquellas dubtosas reverencias per no saber conservar millor la disciplina en la retaguardia.

TAL COM PASSA

Al soldat que a dolls sa sauch vessà en sangrenta batalla y en lo fragor del combat li treuca un bras una bala, pera premi' la bons serveys prestats a sa mare patria li donan com recompensa, licents per fer la capta.

Aquell que, pobre, d'aquí se 's va anar a terra estranya y fent un comerç insignie al poch temps tornà a sa patria ben carregat de diners y de joyas d'or y plata, com que mereix un grillot se li erigien estatuas.

AMADOR.

LOGOGRIFO NUMÉRICH 1 2 3 4 5 6 7 — Poble català 6 5 3 2 4 7 — " " 1 7 3 3 2 — Vehicul 6 2 2 2 — Animal 1 2 3 — Part del cos 4 — Nota musical 4 — Consonant

ROMBO LOGOGRIFO NUMÉRICH 1 2 3 4 5 6 7 — Poble català 6 5 3 2 4 7 — " " 1 7 3 3 2 — Vehicul 6 2 2 2 — Animal 1 2 3 — Part del cos 4 — Nota musical 4 — Consonant

Maxilar los punts per lletres que llegidas vertical y horizontalment, diguis: 1.º ratlla, Consonant; 2.º, Part del cos; 3.º, Apellid d'un actor; 4.º, Ciutat-francesa; 5.º, Lloch d'ayguas; 6.º, Objecte de curna; 7.º, Vocal.

TRENCA CLOSCAS TOMAS MANEL GATE.—CARBONA Formar ab aquestas lletres lo nom d'un poble català.

GEROGLIFICH XXX RRR I I PIIT GINTY HARRERA y CAROL

SOLUCIONS A LAS LABORARIAS DEL NÚMERO DARRER Xarada.—Gu-m-i-o. Logo-grifo numérich.—Nagriata. Pujol y Solé impressors, Tallers, 42.